

Sygn. akt VII U 879/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

po rozpoznaniu posiedzeniu niejawnym w dniu 22 lutego 2021 r. w Warszawie

sprawy P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)w W.

o odsetki

na skutek odwołania P. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia z dnia 27 maja 2020 r. znak:(...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia z dnia 27 maja 2020 r. znak: (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu P. S. prawo do wypłaty odsetek w kwocie 7.768,69 zł (siedem tysięcy siedemset sześćdziesiąt osiem złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy) z powodu opóźnienia w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

W dniu 29 czerwca 2020 r. **P. S.** wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia 27 maja 2020 r. znak:(...)na podstawie której odmówiono mu prawa

do wypłaty odsetek od nieterminowo wypłaconej renty. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony powołał się na art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wskazując, że ZUS jest obowiązany do wypłaty odsetek od świadczenia w sytuacji, gdy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w jego przyznaniu lub wypłaceniu, co miało miejsce w jego sprawie. W ocenie odwołującego podstawę do wydania decyzji przyznającej mu prawo do renty było orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 23 marca 2016 r., który uznał go za osobę niezdolną do pracy. Tymczasem organ rentowy skierował go na badania do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 7 kwietnia 2016 r. stwierdziła u niego brak niezdolności do pracy; miesiąc później został skierowany dna rehabilitację leczniczą. Zdaniem odwołującego ZUS działał

w ten sposób, by nie przyznać mu prawa do renty, choć trzykrotnie stwierdził, że jest niezdolny do pracy. Wskazał przy tym, że decyzją z dnia 24 kwietnia 2016 r. odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, od której odwołał się do tutejszego Sądu Okręgowego. Sprawa została rozstrzygnięta

na jego korzyść wyrokiem z 27 czerwca 2017 r. sygn. akt VII U 904/16,

na podstawie której przyznano mu prawo do renty od 1 lutego 2016 r. bezterminowo, a słuszność tego rozstrzygnięcia potwierdza wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 czerwca 2019 r. sygn. akt III AUa 1439/17, który oddalił apelację organu rentowego. W tym stanie rzeczy zdaniem odwołującego skoro ww. wyrokiem przyznano mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, to powinna być wypłacona do 31 sierpnia 2017 r., natomiast ZUS

poprzez nieodpowiedzialne złożenie sprzeciwu dopuścił się do sytuacji, gdzie renta została wypłacona dopiero dwa lata później,

tj. 9 sierpnia 2019 r. (odwołanie k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 23 lipca 2020 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy powołał się na treść przepisów art. 86 ust. 1 oraz art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazując, że sądy orzekające w sprawie z odwołania P. S. od decyzji w przedmiocie odmowy przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy nie orzekały ustaleniu odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Wykonując wyroki sądów obu instancji organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do R. z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe od 1 lutego 2016 r. wypłacając należność za okres od 1 lutego 2016 r. do 31 lipca 2019 r. wraz z dodatkowymi świadczeniami (odpowiedź na odwołanie k. 6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 lutym 2016 r. dowołujący się P. S. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy (wniosek o rentę z 22.02.2016 r. k. 1-3 tom I a.r.).

W związku z powyższym w dniu 23 marca 2016 r. odwołujący został skierowany na badania do lekarza orzecznika ZUS, który po przeprowadzeniu badania i dokonaniu analizy udostępnionej dokumentacji medycznej, w tym: dokumentacji z przebiegu leczenia w latach 2004 -216, zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących oraz o opinię konsultanta ortopedy ZUS z dnia 14 marca 2016 r. stwierdził, że P. S. jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 marca 2017 r. z uwagi na przewlekłe schorzenie układu kostno-stawowego z obecnym deficytem, który powoduje niezdolność do pracy. Lekarz orzecznik ocenił, że stwierdzone u odwołującego dysfunkcje naruszają sprawność organizmu w stopniu umiarkowanym, co utrudnia wykonywanie przez odwołującego pracy zgodnej z posiadanym i przez niego kwalifikacjami. Jednocześnie lekarz orzecznik wskazał, że nie da się ustalić daty powstania ww. niezdolności (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 23.03.2016 r. k. 12 a.r. tom I).

Z uwagi na zgłoszony zarzut wadliwości orzeczenia, odwołujący został skierowany na badania do Komisji Lekarskiej ZUS. Po przeprowadzeniu badania i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej, orzeczeniem z dnia 7 kwietnia 2016 r. Komisja Lekarska uznała, iż odwołujący nie jest niezdolny do pracy. W ocenie Komisji dysfunkcja wielu układów, stwierdzona badaniami bezpośrednimi i dokumentacją medyczną, narusza sprawność organizmu w stopniu niewielkim i nie powoduje utraty zdolności do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji (zarzut wadliwości

z 24.03.2016 r. k. 13 a.r., orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z 07.04.2016 r. k. 15 a.r. tom I).

W oparciu o powyższe Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. wydał w dniu 25 kwietnia 2016 r. decyzję znak: (...)na podstawie której odmówił P. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że Komisja Lekarska ZUS orzekła, iż nie jest on niezdolny do pracy (decyzja ZUS z 25.04.2016 r. k. 24 a.r. tom I a.r.).

W dniu 2 czerwca 2016 r. P. S. odwołał się od powyższej decyzji organu rentowego do Sądu Okręgowego (...) w Warszawie. Sprawie nadano sygn. akt VII U 904/16 (zarządzenie o założeniu sprawy k. 1 a.s., odwołanie P. S. od decyzji ZUS z 25.04.2016 r. k. 2-7 a.s. – sygn. akt VII U 904/156). Po rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy wyrokiem

z dnia 27 czerwca 2017 r. sygn. akt VII U 904/16 zmienił skarżoną decyzję ZUS (...)w W. z dnia 25 kwietnia 2016 r. znak:(...) w ten sposób, że przyznał P. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe poczynając

od 1 lutego 2016 r. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że oparł się na przeprowadzonym w toku postępowania dowodzie z opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu ortopedii M. G. i K. K., którzy na podstawie dokumentacji medycznej załączonej do akt sprawy oraz badań przedmiotowych stwierdzili u odwołującego częściową niezdolność do pracy na stałe ze względu na znaczną dysfunkcję barku prawego. Biegli wskazali, że niezdolność do pracy ma charakter trwały i występuje od dnia wykonania endoprotezpolastyki barku prawego, tj. od 20 grudnia 2010 r. Obaj biegli ortopedzi stwierdzili znacznie ograniczone ruchy barku prawego, przy czym w przypadku K. K., który przeprowadzał badania później niż M. G., były one nawet większe. Nadto, o ile M. G. wskazywał na pełne, ale bolesne ruchy barku po lewej stronie, to K. K. odnotował już ograniczenie odwodzenia i zgięcia lewego stawu barkowego, co potwierdza nie tylko istnienie niezdolności do pracy, na jaką obaj biegli wskazali, ale również wskazuje na pogarszający się stan zdrowia ubezpieczonego, a nie jego poprawę. Jednocześnie Sąd Rejonowy nie podzielił zgłaszanych wobec opinii zastrzeżeń organu rentowego, stwierdzając, że po operacji przeprowadzonej w dniu 20 grudnia 2010 r. odwołujący korzystał ze świadczeń związanych z niezdolnością do pracy, a stanowisko biegłych ortopedów było zbieżne z orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z 23 marca 2016 r., który swoje orzeczenie wydał po zasięgnięciu opinii Lekarza Konsultanta ZUS prof. dr. hab. A. D., będącego specjalistą z zakresu ortopedii i traumatologii. Ostatecznie Sąd Okręgowy uznał, że odwołujący spełnia przesłanki określone do renty z tytułu niezdolności do pracy w art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i przyznał mu prawo do ww. świadczenia zgodnie z sentencją wyroku (wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 27.06.2017 r. z uzasadnieniem k. 237-250 a.s. – sygn. akt VII U 904/156).

W dniu 6 września 2017 r. organ rentowy wniósł apelację od powyższego wyroku do Sądu Apelacyjnego w Warszawie, zaskarżając go w całości.

Po rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 4 czerwca 2019 r. sygn. akt III AUa 439/17 oddalił apelację organu rentowego, nie znajdując podstaw do zmiany skarżonego rozstrzygnięcia (apelacja ZUS k. 253-257 a.s., wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 04.06.2019 r. z uzasadnieniem k. 287 i k. 291-309 a.s.).

Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem doręczono pełnomocnikowi ZUS w dniu 15 lipca 2019 r. Następnie z dniem 22 lipca

2019 r. Wydział (...) prawnej przekazał akta P. S. celem wykonania orzeczenia (pismo ws. doręczenia wyroku k. 355 a.r., pismo ws. przekazania akt i orzeczenia do wykonania k. 381 a.r. tom I).

Wykonując wyrok sądu Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)

w W. wydał w dniu 2 sierpnia 2019 r. decyzję znak:(...)

na podstawie której przyznał P. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lutego 2016 r. na stałe. Organ rentowy ustalił wysokość renty na kwotę 1.472,61 zł, jednocześnie wskazując, że renta po waloryzacji przysługuje w następujących kwotach: od 1 marca 2016 r.

– 1.476,14 zł, od 1 marca 2017 r. – 1.483,64 zł, od 1 marca 2018 r. – 1527,85 zł, od 1 marca 2019 r. – 1.580,35 zł.

Dodatkowo organ rentowy wskazał,

że przekaże na rachunek w banku należność za okres od 1 lutego 2016 r.

do 31 lipca 2019 r. w wysokości 53.465,71 zł (64.525,92 zł bez odliczeń) (decyzja ZUS z 02.08.2019 r. k. 387 a.r. tom I).

W dniu 29 sierpnia 2019 r. P. S. złożył odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego do tutejszego Sądu Okręgowego, zaskarżając ją w zakresie braku naliczenia odsetek za opóźnienie. Postanowieniem

z dnia 1 lutego 2020 r. sygn. akt VII U 4239/19 tutejszy Sąd Okręgowy uznał się niewłaściwym i na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. przekazał wniosek P. S. o przyznanie prawa do odsetek w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od niewypłaconej w terminie renty z tytułu niezdolności do pracy do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. (odwołanie k. 4 a.s., postanowienie z 01.02.2020 r. k. 11 a.s. – sygn. akt VII U 4239/19).

Po rozpoznaniu ww. wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. decyzją z dnia 27 maja 2020 r. znak: (...) odmówił przyznania P. S. prawa do wypłaty odsetek, wskazując, że sentencji wyroku Sądu z dnia 27 czerwca 2018 r. organ odwoławczy nie wskazał odpowiedzialności organu rentowego (skarżona decyzja ZUS z 27.05.2020 r. k. 443 a.r. tom I).

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został bezsprzecznie potwierdzony w przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, w szczególności w oparciu o przedłożone dokumenty znajdujące się w aktach sądowych i rentowych, w tym dołączonych do sprawy akt o sygn. VII U 904/16 i VII U 4239/19.

Dowody z dokumentów były wiarygodne i korespondowały ze sobą tworząc spójny stan faktyczny. Strony nie kwestionowały zebranych w sprawie dowodów, a w ocenie Sądu nie budziły one żadnych zastrzeżeń. Ponadto strony nie wnosiły o uzupełnienie materiału dowodowego, który zdaniem Sądu był wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie było zasadne.

W niniejszej sprawie ubezpieczony dochodził prawa do odsetek od renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Prawo odsetek z tytułu opóźnienia w przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych reguluje art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423), zgodnie z którym jeśli Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W przypadku świadczeń rentowych terminy wypłaty określa art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 291). Zgodnie z treścią tego przepisu organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zatem Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 30 dni

na wydanie prawidłowej decyzji licząc od chwili wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, rozumianej jako ostatni fakt konieczny, z punktu widzenia przesłanek nabycia prawa, do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. W przypadku, gdy prawo zostaje przyznane orzeczeniem Sądu ów 30 dniowy termin jest liczony od momentu doręczenia wyroku, ale jedynie wówczas, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

W judykaturze ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym przez nieustalenie prawa do świadczenia, o którym mowa w art. 85 ustawy systemowej, należy rozumieć zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. W tym przypadku zachodzi sytuacja gdy do wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty

świadczenia doszło mimo, że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. Jednocześnie użyty w przepisach zwrot „okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności” jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek należy rozumieć w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od ZUS (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11; z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03).

Przechodząc do rozważań nad przedmiotem sporu Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności podkreśla, iż nie zasługuje na uwzględnienie argumentacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którą brak orzeczenia o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do przyznania prawa do świadczenia rentowego uniemożliwia dochodzenie przez ubezpieczonych prawa do odsetek na zasadach określonych w art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej. Organ rentowy powoływał się na fakt, że Sąd Okręgowy w wyroku przyznającym odwołującemu rentę zapadłym w sprawie VII U 904/16 takiej odpowiedzialności organu rentowego nie ustalił. Argument ten należy jednak na tle praktyki orzeczniczej sądów powszechnych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych uznać za chybiony. W orzecznictwie od lat ugruntowany jest bowiem pogląd, zgodnie z którym brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r., I UZP 2/11, także; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 sierpnia 2018 r., III AUa 306/18).

W razie jednak wystąpienia strony o odsetki po wykonaniu wyroku przyznającego świadczenia, konieczne jest ustalenie z jakich przyczyn doszło do opóźnienia w wypłacie. W celu ustalenia, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie spowodowane błędem w ustaleniach faktycznych, konieczne jest bowiem wykazanie, że w przepisany terminie ZUS nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia.

W takiej sytuacji zachodzi jednak konieczność uwzględnienia tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność. Ocena tego, która ze stron postępowania odpowiada za opóźnienie wypłaty świadczenia winna być wyprowadzona z całokształtu okoliczności sprawy, gdyż obowiązki stron zależą od przedmiotu sporu w danej sprawie oraz od tego, na której ze stron spoczywa ciężar wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy. W sytuacji gdy przedmiotem sporu jest prawo do renty i jedyną sporną okolicznością jest ocena stanu zdrowia, zaś ubezpieczony przedstawia pełną dokumentację medyczną,

to ewentualny błąd w ocenie medycznej obciąża organ rentowy, a nie ubezpieczonego. W odniesieniu do spraw związanych z orzekaniem medycznym utrwalone jest orzecznictwo, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowe orzeczenie wydane przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską ZUS (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 listopada 2013 r., III AUa 295/13; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 12 czerwca 2018 r., III AUa 323/18).

W kontekście cytowanych powyżej poglądów judykatury, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd Okręgowy ostatecznie zważył, że organ rentowy miał możliwość wydania orzeczenia przy pierwotnym rozpoznaniu wniosku odwołującego o ponowne przyznanie mu świadczenia rentowego. Z dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika, że przyznanie odwołującemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy było uzasadnione zdiagnozowaniem u niego schorzenia w postaci znacznej dysfunkcji prawego barku. W toku postępowania o sygn. VII U 904/16

– zakończone zmianą skarżonej decyzji i przyznaniem odwołującemu prawa do renty od 1 lutego 2016 r. na stałe
– przeprowadzono opinie biegłych sądowych z zakresu ortopedii lekarzy M. G. i K. K., których wnioski co do stanu zdrowia odwołującego oraz wpływu zdiagnozowanych u niego schorzeń na jego funkcjonowanie, w tym zdolność do wykonywania pracy zarobkowej, były jednoznaczne, wzajemnie zbieżne i zostały podtrzymane w opiniach uzupełniających. Stanowisko biegłych charakteryzowało się dużym stopniem stanowczości, uznali bowiem bezspornie, że stan zdrowia odwołującego kwalifikuje go jako osobę trwale i częściowo niezdolną do pracy. Zgodnie z dokonanych przez biegłych oceną stanu zdrowia odwołującego występująca u niego dysfunkcja barku prawego charakter przewlekły oraz postępujący – występuje od dnia wykonania endoprotezoplastyki barku prawego w dniu 20 grudnia 2010 r., przy czym stosowane leczenie i rehabilitacja nie przyniosły poprawy stanu zdrowia. Przeciwnie, ulega on pogorszeniu, co wynika z przeprowadzonych przez biegłych badań obrazowych. Co istotne, opinie biegłych sądowych zostały wydane w oparciu o dokumentację medyczną, którą organ rentowy dysponował w trakcie rozpatrywania wniosku P. S. o ponowne przyznanie renty z tytułu niezdolności z dnia 22 lutego 2016 r., w tym również w trakcie analizowania jego stanu zdrowia przez organy orzecznicze (lekarza orzecznika i komisję lekarską ZUS).

Zdaniem Sądu wskazane przez biegłych okoliczności, przyjęte za podstawy uzasadnienia sformułowanych przez nich wniosków opinii, były nie tylko znane organom orzeczniczemu ZUS, lecz stanowiły podstawę do uznania odwołującego za częściowo niezdolnego do pracy już na etapie orzekania przez lekarza orzecznika ZUS w dniu 23 marca 2016 r. w toku postępowania w sprawie ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W przedmiotowym orzeczeniu lekarz orzecznik ZUS uznał odwołującego za częściowo niezdolnego do pracy w związku z przewlekłym schorzeniem układu kostno-stawowego, wskazując przy tym, że stwierdzone u P. S. dysfunkcje naruszają sprawność organizmu w stopniu umiarkowanym, co utrudnia wykonywanie przez odwołującego pracy zgodnej z posiadanymi i przez niego kwalifikacjami. Podstawą takiej oceny stanu zdrowia odwołującego była przeprowadzona przez lekarza orzecznika analiza dokumentacji medycznej odwołującego, badań na jego osobie oraz opinia z lekarzem konsultantem ZUS prof. dr. hab. med. A. D.. Wprawdzie w wydanym później, bo w dniu 7 kwietnia 2016 r. Komisja Lekarska ZUS nie ustaliła u odwołującego się niezdolności do pracy, stwierdzając, że występujące u odwołującego dysfunkcje naruszają sprawność organizmu jedynie w stopniu lekkim, jednakże takie stanowisko nie zostało odpowiednio uzasadnione. Powyższe orzeczenie nie zawiera bowiem wyjaśnień z jakich przyczyn Komisja odmiennie oceniła stan zdrowia odwołującego, tym bardziej, że jak wynika z uzasadnienia orzeczenia, dokonała analizy stanu zdrowia odwołującego w oparciu o tożsamy materiał medyczny, jaki był dostępny lekarzowi orzecznikowi przy pierwszym badaniu odwołującego. Ocena stanu zdrowia dokonana przez lekarza orzecznika była natomiast zbieżna ze stanowiskiem opiniujących w sprawie VII U 904/16 biegłych sądowych z zakresu ortopedii. Lekarz konsultant ZUS, będący specjalistą z zakresu ortopedii i traumatologii, opisał stan zdrowia odwołującego podobnie co biegli sądowi, wskazując zwłaszcza na niepomyślne rokowania co do leczenia istniejącej u odwołującego dysfunkcji barku na przyszłość.

Tym samym w ocenie Sądu zasadne jest stwierdzenie, że organ rentowy na etapie wyjaśniania okoliczności stanu zdrowia P. S. dysponował materiałem dowodowym umożliwiającym zaliczenie go jako osoby częściowo niezdolnej do pracy. Analizowana przez biegłych dokumentacja medyczna znajdowała się w aktach rentowych, a tym samym była dostępna dla organów orzecznich ZUS w czasie orzekania w przedmiocie stanu zdrowia odwołującego. Wprawdzie w toku postępowania przed sądem odwoławczym odwołujący przedstawił dokumenty medyczne, jednakże stanowiły one kopie dokumentów, które już znajdowały się w posiadaniu organu rentowego w toku postępowania o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na powyższe stwierdzenie nie miał również wpływu fakt, że w toku postępowania w sprawie VII U 904/16 Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu neurologii B. A., gdyż w opinii z dnia 29 stycznia 2017 r. biegła nie stwierdziła u odwołującego niezdolności do pracy w zakresie swojej specjalności. Nie ma natomiast wątpliwości, że opinie biegłych ortopedów były kluczowe z perspektywy kwalifikacji medycznej schorzeń, na które odwołujący cierpi, choć przedstawione wyżej okoliczności pozwalały uznać, że ich istotność faktycznie przejawiała się w weryfikacji stanowiska organów orzecznich ZUS.

Warto przy tym zwrócić uwagę, że odwołujący przed zainicjowaniem postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do renty – które ostatecznie zakończyło się wydaniem dla niego korzystnego rozstrzygnięcia – korzystał ze świadczeń związanych z istnieniem niezdolności do pracy. Okoliczność ta daniem Sądu winna skutkować przeprowadzeniem przez organ rentowy bardziej wnikliwej analizy co do tego, czy na dzień orzekania stwierdzone u niego schorzenia nie wywołują u odwołującego stopnia naruszeń organizmu skutkujące ograniczeniem bądź brakiem zdolności do pracy.

W tych okolicznościach Sąd nie miał podstaw do uznania, że przyczyną uzyskania przez ubezpieczonego prawa do żądanego świadczenia dopiero

w następstwie prawomocnego wyroku sądowego były nowe dowody bądź okoliczności, którymi organ rentowy nie dysponował, lecz jedynie odmienna ocena stanu zdrowia odwołującego dokonana przez lekarzy orzeczników ZUS i biegłych sądowych. Ostatnią okolicznością niezbędną do ponownego przyznania ubezpieczonemu dochodzonego przez niego świadczenia rentowego było więc ustalenie, że ubezpieczony w dalszym ciągu jest osobą niezdolną do pracy, co też organ rentowy w oparciu o dostępną dokumentację medyczną mógł ustalić rozpoznając wniosek odwołującego o ponowne przyznanie prawa do renty. Poglądy orzecznictwa są zgodne w zakresie, w jakim przyjmuje się odpowiedzialność organu rentowego za opóźnieniu w wypłacie świadczenia

w sytuacji, gdy z ustaleń sądu wynika, że analiza stanu zdrowia ubezpieczonego i dokumentacji medycznej pozwalała lub przy dołożeniu należytej staranności mogła pozwolić na ustalenie niezdolności o pracy; w tym wypadku organ rentowy odpowiada za błędy podległych mu organów orzecznich.

Nie ma wątpliwości, że organy orzecznice ZUS posiadają szeroki wachlarz możliwości przy ustalaniu czy dany wnioskodawca jest niezdolny do pracy, czy też nie, jak również stopnia tej niezdolności. Nieprawidłowe działanie tych organów, przyjmujące postać błędnego orzeczenia o zdolności do pracy jest okolicznością, za którą Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponosi odpowiedzialność skutkującą koniecznością wypłaty odsetek, skoro jedynie z tej przyczyny doszło do opóźnienia w przyznaniu świadczenia rentowego należnego ubezpieczonemu. Skoro więc Zakład Ubezpieczeń Społecznych błędnie ocenił stan zdrowia odwołującego i na tej podstawie nie przyznał mu świadczenia w terminie, w jakim winien był go przyznać gdyby dokonał prawidłowych ustaleń, to odwołującemu należą się odsetki na zasadach wyrażonych w art. 85 ust. 1 u.s.u.s. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 listopada 2017 r., III AUa 207/17; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 20 sierpnia 2015 r., III AUa 709/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 października 2014 r., III AUa 40/14).

Mając na względzie powyższe, Sąd podzielił argumentację odwołującego co do jako znajdującą potwierdzenie w stanie zarówno faktycznym,

jak i prawnym, co skutkowało stosowną zmianą decyzji i przyznaniem odwołującemu prawa do odsetek za opóźnienie wypłaty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 r., Nr 12, poz. 104) wskazuje odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń – do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5. Kolejne ustępy tego przepisu stanowią z kolei, że okres opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, dla których przepisy określające zasady ich przyznawania i wypłacania przewidują termin na wydanie decyzji, liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji. Okres opóźnienia w wypłaceniu świadczeń okresowych liczy się od dnia następującego po ustalonym terminie ich płatności. Okres opóźnienia w wypłaceniu świadczeń emerytalnych lub rentowych, zleconych Zakładowi do wypłaty na mocy odrębnych przepisów, liczy się od dnia następującego po najbliższym terminie płatności tych świadczeń, przypadającym po upływie

30 dni od wpływu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych decyzji zlecającej wypłatę świadczenia.

Biorąc pod uwagę wskazane przepisy Sąd Okręgowy zobowiązał organ rentowy do przedstawienia hipotetycznego wyliczenia odsetek za opóźnienie wypłaty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Wyliczeniu przedstawionym przy piśmie procesowym z 18 stycznia 2021 r. (k. 66-68 a.s.) organ rentowy ustalił kwotę odsetek naliczonych za okres od 5 maja 2016 r. do 9 sierpnia 2019 r. w wysokości 7.768,69 zł, która nie była kwestionowana przez odwołującego (k. 72 a.s.).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję zgodnie z sentencją wyroku.

SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS.